

Ökade virkesförråd viktigt för klimatet

För att långsiktigt hantera klimatproblemen räcker det inte att minska utsläppen av växthusgaser, vi måste dessutom åstadkomma "negativa utsläpp", som sänker atmosfärens koldioxidhalt.

Det enklaste, snabbaste och billigaste sättet att åstadkomma detta är antagligen att öka virkesförrådet i våra skogar. Redan idag, och trots ett högt virkesuttag, ökar volymen levande träd i de svenska skogarna årligen motsvarande en minskning av koldioxiden i atmosfären på över 40 miljoner ton. Det motsvarar nästan samtliga utsläpp från trafik, industrier, energianläggningar, jordbruk etc. i landet.

Fortsätter vi att ta ut 90 procent av tillväxten beräknas virkesförrådet i skogen, enligt Skogsstyrelsen, fram till 2100 "spontant" öka från 3 till 5 miljarder m³sk – det motsvarar en ytterligare inlagring av 2,5-3 miljarder ton koldioxid!

Denna klimatnytta väntas levereras utan någon som helst uppmuntran från samhällets sida, bl.a. som en följd av att rätt stora arealer av naturvårdsskäl måste undantas från avverkning.

Samtidigt som det inte finns några styrmedel som syftar till att öka koldioxidinlagringen i skogen, vimlar det av mer eller mindre starka, klimatpolitiskt motiverade incitament (utsläppshandel, koldioxidskatt, elcertifikat m.m.) som tvärtom uppmuntrar till ökat virkesuttag.

Det råder en obalans som närmast garanterar att klimatpolitiken blir ineffektiv.

I [en tidigare artikel](#) frågade jag landets skogsägare i allmänhet och LRF Skogsägarna i synnerhet hur man önskar sig att ett balanserande system, som främjar koldioxidinlagring, ska se ut.

Av [svaret från Paul Christensson](#), ordförande i LRF Skogsägarna, att döma, verkar dock åtminstone denna organisation märkligt ointresserad av tanken att de skogsägare man representerar ska ersättas för den klimatnytta en ökning av virkesförrådet representerar.

Christenssons ena argument är att han anser att skogens främsta klimatnytta är som ersättning för fossila bränslen, det andra risken för ett snårigt bidragssystem.

Beträffande det första argumentet bygger det på en utbredd missuppfattning kring biomassans roll i den europeiska klimatpolitiken. Spontant förefaller det ju logiskt att utsläppen blir lägre om fossila bränslen ersätts av bioenergi, eller trä ersätter stål och betong för byggnadsändamål. Det brukar kallas substitutionseffekten.

Haken är att dessa samband inte gäller för verksamheter som omfattas av EUs utsläppshandel, och därmed vare sig för cement- och ståltillverkning eller för utsläppen från de större energianläggningar inom EES (EU28 plus Island, Liechtenstein och Norge) där huvuddelen av bioenergin utvinns. Hur stora de totala framtida utsläppen från verksamheter som omfattas utsläppshandel kommer att bli, har politikerna bestämt i direktivet om utsläppshandel.

Den paradoxala konsekvensen är att utsläppens storlek därför (i princip) inte påverkas av i vilken mån ved ersätter fossila bränslen, cement och stål – eller för den delen i vilken mån vi bygger ut vindkraften, stänger kärnkraftverk etc. (Under de närmaste åren gäller delvis andra villkor, kopplat till den s.k. marknadsstabilitetsreserven, MSR, men denna effekt är temporär och begränsad.)

Att använda mera bioenergi (eller för den delen vindkraft, kärnkraft etc.) ökar tillgången på energi, men det minskar således inte koldioxidutsläppen från verksamheter inom utsläppshandeln.

Christenssons andra oro gäller risken för byråkrati och bidragsberoende. Exakt denna oro är skälet till min fråga om hur LRF Skogsägarna och alla andra skogsägare vill att ett incitament för ökad kolinlagring ska konstrueras. Om inte markägarna lanserar egna förslag, kommer lösningen att konstrueras av andra.

Magnus Nilsson, miljökonsult och forskare